

УДК:614.47:615.37]-053.2:616.915-036.21

**EFFECTIVENESS OF CHILDHOOD IMMUNIZATION IN CONDITIONS
MEASLES OUTBREAK****ЕФЕКТИВНІСТЬ ІМУНІЗАЦІЇ ДІТЕЙ В УМОВАХ СПАЛАХУ КОРУ****Melnychuk L. V. / Мельничук Л.В.***s.m.s., as.prof. / к.м.н., доц.*

ORCID: 0000-0001-9954-745X

Researcher ID (Web of Science): C-6949-2017

Domytrachuk I. S. / Домітрачук І.С.*student/ студент**Higher State Educational Establishment of Ukraine «Bukovinian State Medical University»**Theatre sq. 2, Chernivtsi, 58002, Ukraine.**Вищий державний навчальний заклад України**«Буковинський державний медичний університет»,**Театральна площа 2, м.Чернівці, 58002, Україна.***Vostrikova I.S. / Вострікова І.С.***Department of Health Care, Chernivtsi**Управління забезпечення медичною допомогою в сфері охорони здоров'я**Чернівецької міської ради, м. Чернівці.*

Анотація. Вивчено статистичні дані захворюваності на кір, виконання обсягів щеплення дітей, аналіз вакцинального статусу дітей, що захворіли на кір. С початку 2020 року зареєстровано лише 27 випадків захворювання на кір (інтенсивний показник – 10,3) проти 909 випадків у 2019 році (інтенсивний показник – 347,0), що свідчить про позитивну динаміку захворюваності на кір в регіоні. 82,0% дітей, які захворіли на кір, не мали повного комплексу щеплень проти кору: 62,2% - діти, які не мали жодної дози вакцини, 19,8% дітей мали 1 дозу. Вплинути на захворюваність стало можливо після зростання обсягів вакцинації з 62,7% у 2015 році до 101,7% у 2019 році. Зростання обсягів щеплень дітей проти кору та вакцинація дорослого населення призвело до формування популяційного імунітету та зниження захворюваності на кір.

Ключові слова: щеплення, імунітет, кір.

Вступ. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) 24,7% смертей в світі спровоковані інфекційними захворюваннями. В структурі дитячої смертності такі недуги мають вже 63% [2,5]. Імунізація є невід'ємним правом людини на здорове і повноцінне життя та найефективнішою зброєю у подоланні інфекційних хвороб. Проте, навіть сьогодні більше 1,5 мільйонів дітей у віці до п'яти років помирають від хвороб, які можна запобігати за допомогою існуючих вакцин [1,4]. За даними ВООЗ у 2016 році Україна була серед 8 країн з найгіршими показниками за рівнем вакцинації. Це привело до спалаху кору в Україні. Не зважаючи на те, що захворювання належить до керованих інфекцій, кір займає одне з провідних місць за поширеністю в структурі інфекційних хвороб [5,6]. Зниження рівня охоплення імунізацією, масова відмова батьків від проведення щеплень дітям, втрата довіри до вакцинації створили сприятливі умови щодо поширення захворюваності на кір [3].

Вивчено аналіз статистичних даних захворюваності на кір та виконання обсягів щеплення дітей в м. Чернівцях. Проведено аналіз вакцинального

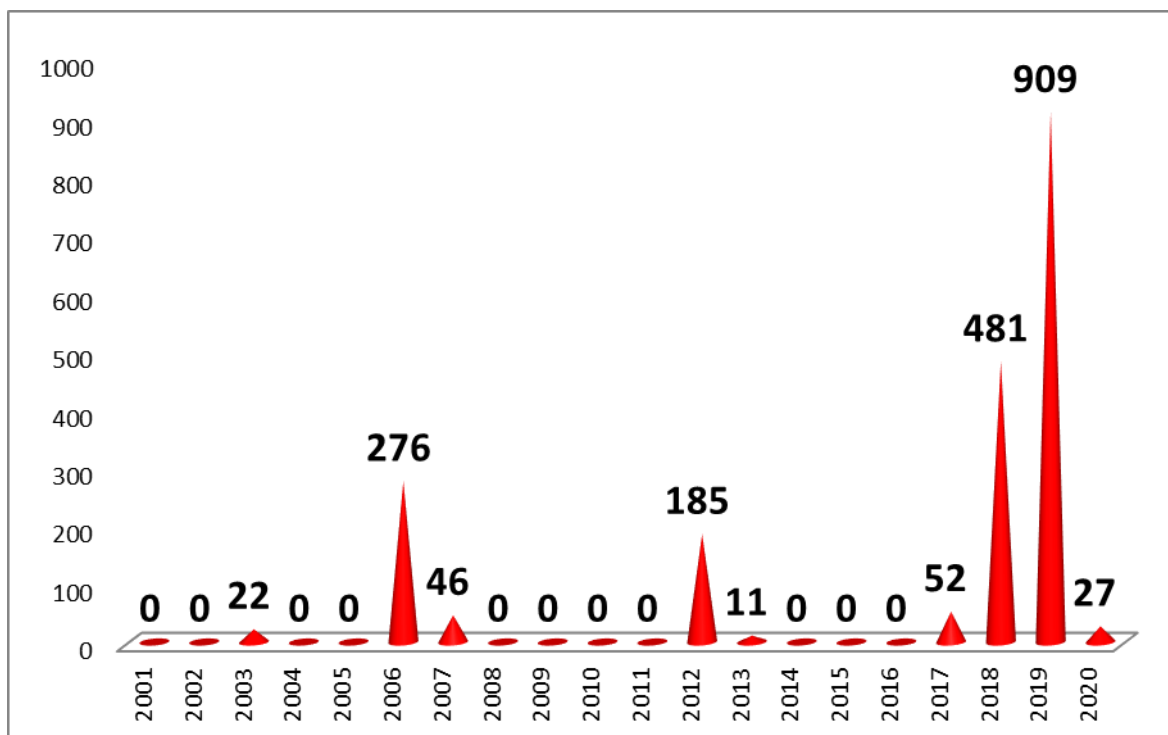
статусу дітей, що захворіли на кір.

Результати дослідження. Всього за період з 01.01.2017 року по 25.03.2020 року в м. Чернівцях зареєстровано 1969 випадків кору, інтенсивний показник на 100 тисяч населення становить 751,7. Серед захворілих 1158 дітей (58,8 %) та 811 дорослих (41,2%). Наймолодшому пацієнту було 20 діб, найстаршому-65 років. В 2017-2019 роках смертельних випадків від кору не зареєстровано. С початку 2020 року зареєстровано лише 27 випадків захворювання на кір (інтенсивний показник – 10,3) проти 909 випадків у 2019 році (інтенсивний показник – 347,0), що свідчить про позитивну динаміку захворюваності на кір в регіоні (рис.1).

Вікова структура дітей, захворілих на кір, демонструє, більшість хворих дітей у віковій групі 5-9 років та 1-4 роки (рис.2).

Серед захворілих на кір дітей: 62,2% - діти, які не мали жодної дози вакцини, 19,8% дітей мали 1 дозу, 16,7% дітей мали 2 дози вакцини. Таким чином, 82,0% дітей, які захворіли на кір, не мали повного комплексу щеплень проти кору, що значно вище кількості дітей з проведеними щепленнями (рис.3).

Головною причиною зменшення захворюваності на кір стало охоплення вакцинацією проти кору дітей в повному обсязі. Аналіз статистичних даних виконання обсягів щеплень дітей міста Чернівців засвідчує, що після зростання захворюваності на кір виконання обсягів щеплень дітей проти кору, паротиту, краснухи (КПК) у порівнянні з 2015 роком (62,7%) щорічно зростало і останні роки (2017-2019) становило відповідно 104,4%, 103,1% та 101,7% запланованих обсягів. Для досягнення і підтримки високого популяційного імунітету були прийняті адекватні дії, які впливали на епідемічний процес кору, а саме була розпочата вакцинація дорослого населення.

Рис.1. Показник кількості хворих на кір в м. Чернівцях за період 2001-1 кв.2020 року.

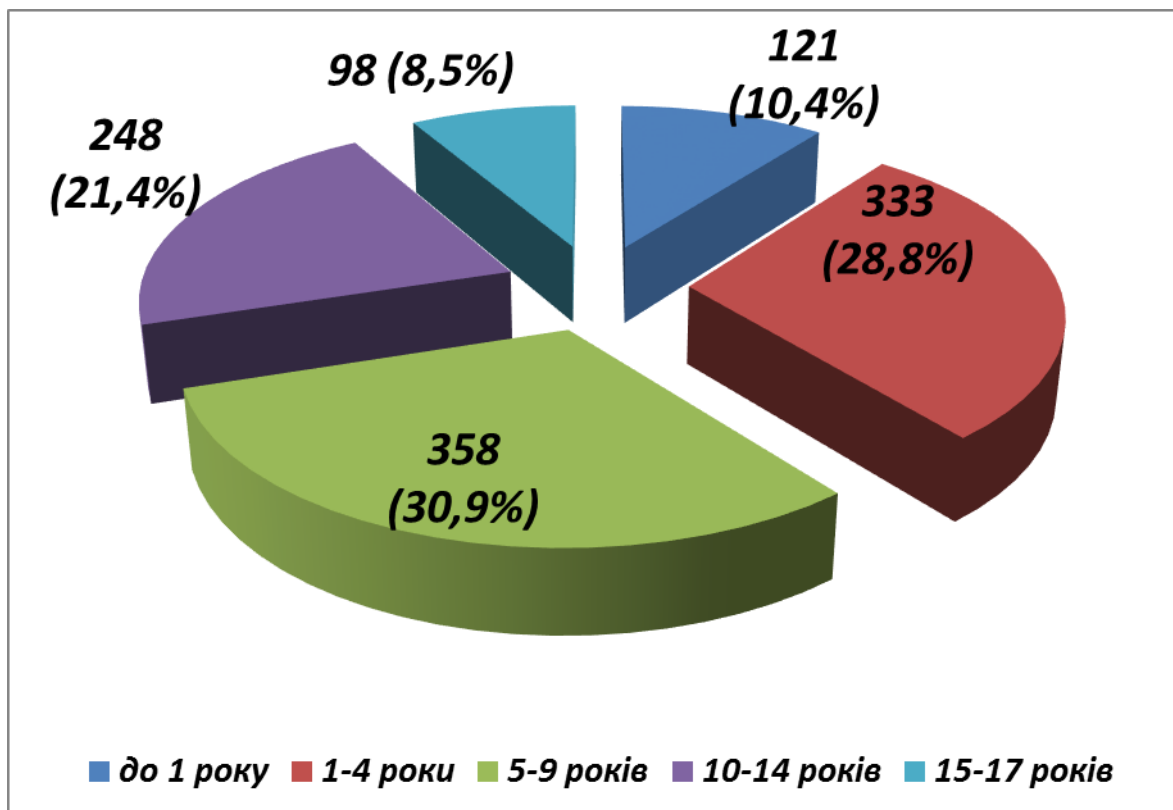

Рис. 2. Вікова структура дітей, хворих на кір, в м. Чернівцях.

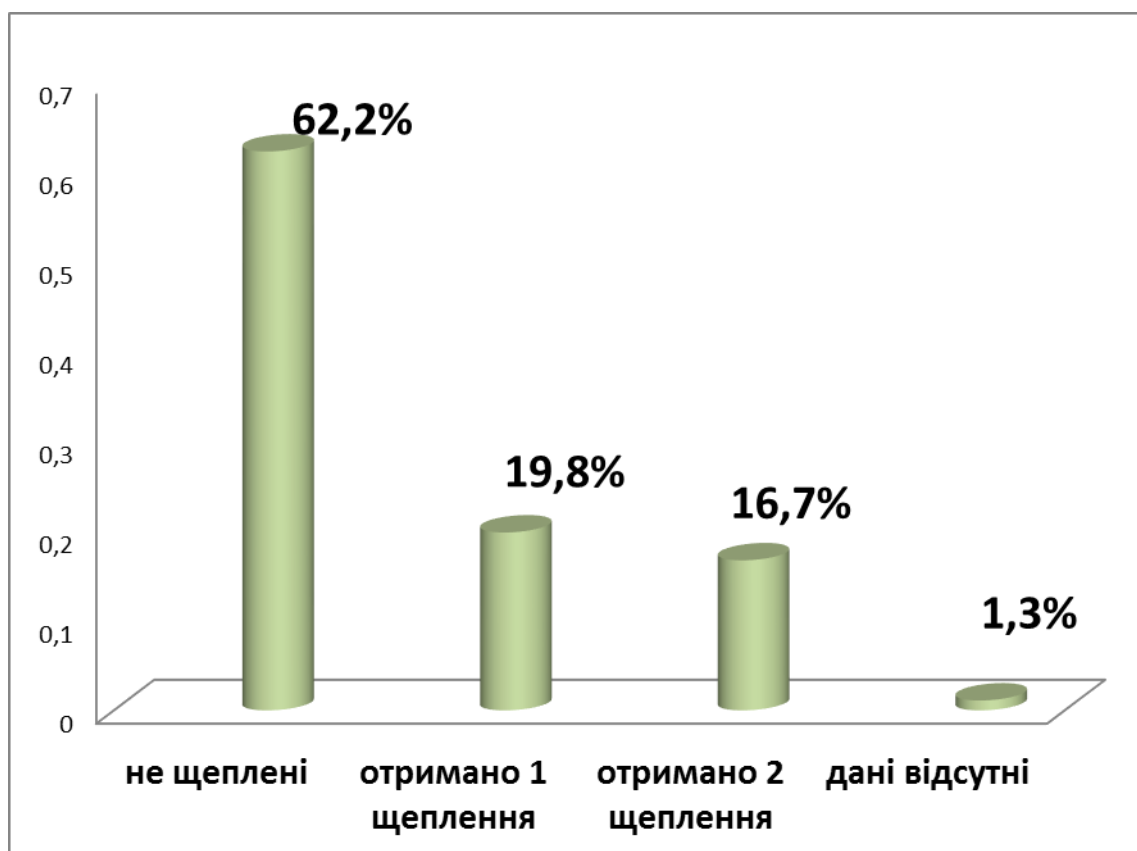

Рис.3. Вакцинальний статус дітей, хворих на кір, за період спалаху 2017-2019 років.

Імунізація чутливих до кору осіб дозволила зменшити кількість джерел інфекції, обмежити циркуляцію вірусу в популяції. Покращення імунопрофілактики, зменшення «вакцинальних негараздів» проявилось стійким зниженням захворюваності на кір.

Висновки.

1. Зниження рівня вакцинації проти кору дітей, відсутність прихильності та довіри у батьків до проведення імунізації призвело до зменшення популяційного імунітету та зростання захворюваності на цю небезпечну інфекцію у 2017-2019 роках.

2. Серед дітей, хворих на кір, 62,2% не мали жодної дози вакцини, 19,8% мали 1 дозу, що демонструє залежність захворюваності від процесу вакцинації.

3. Зростання обсягів щеплень дітей проти кору з 62,7% у 2015 році до 101,7% у 2019 році та вакцинація дорослого населення призвело до формування популяційного імунітету, вплинуло на захворюваність на кір та істотно її зменшило.

Література:

1. Бережний В.В., Козачук В.Г. Вакцинопрофілактика гепатиту В: експертний погляд на міжнародні стратегії захисту. 2013;4(52):39-42.

2. Бондарчук О.Б. Імунопрофілактика - актуальна проблема сучасної медицини. Клінічна імунологія. Алергологія. Імунопрофілактика. 2009;6-7(25-26):43-7.

3. Волянська Л.А. Епідемічні реалії кору на Тернопільщині. Актуальна інфектологія. 2016;2(11):98-103.

4. Дмитрук В.І., Заславська Г.О. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей: досягнення та проблеми. Антивакцинальний рух як фактор перешкоди в проведенні імунізації населення. Актуальна інфектологія. 2017; 5(4):13-18.

5. Мельничук Л.В., Годованець Ю.Д., Сем'янів М.М., Вострікова І.С. Актуальні питання імунізації дітей у реаліях антивакцинального руху. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. 2018;8(2):5-9. doi: <https://doi.org/10.24061/2413-4260.VIII.2.28.2018.1>

6. Наказ МОЗ України від 18.05.2018р. № 947 "Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні"

Abstract. Statistical data on the incidence of measles, the implementation of the volume of vaccination of children, the analysis of the vaccine status of children with measles. Since the beginning of 2020, only 27 cases of measles have been registered (intensive indicator - 10.3) against 909 cases in 2019 (intensive indicator - 347.0), which indicates a positive dynamics of measles incidence in the region. 82.0% of children with measles did not have a full set of measles vaccinations: 62.2% - children who did not have a single dose of vaccine, 19.8% of children had 1 dose. It became possible to influence the incidence after the increase in vaccination volumes from 62.7% in 2015 to 101.7% in 2019. The increase in the number of measles vaccinations for children and the vaccination of adults has led to the formation of population immunity and a reduction in the incidence of measles.

Key words: vaccination, immunity, measles.